

Slavíme 90 let nové budovy školy

Bylo to tehdy důležité rozhodnutí a stavba vyrostla rychle, budova školy byla moc pěkná. U příležitosti otevření nové budovy školy se konala velká sláva.

Nyní po devadesáti letech od dostavby ty kulatiny oslavujeme. Doba nepřeje setkávání, takže trochu jinak, bezkontaktně. Připravili jsme, mimo jiné, školní výstavu na městském úřadě v zasedacích místnostech. Základ výstavy vytvořily děti pod vedením pedagogů a tomu odpovídá výsledek. Ocitnete pod vládou všech možných barev, fotografií, myšlenek, vzpomínek, jmen, vtipů i vážných zamyšlení. Díla dětí jsme vystavili tak, aby návštěvník prošel všechny ročníky školy v jedné místnosti. V té druhé místnosti jsou zaznamenány faktické události v letech od postavení budovy v roce 1931 po rok 2021. K tomuto konceptu jsme dodali vánoční ladění a různé atributy, jež se vztažují k učitelství a Vánocům.

Školní výstavu jsme tvořili na podzim roku 2021, kdy nastal kolotoč prezenční a distanční výuky. Dovoluji si zde poděkovat paní ředitelce Mileně Práškové, pedagogům a panu školníkovi Jiřímu Balcarovi za vysoké pracovní nasazení.

PaedDr. Ilona Vaculíková

Z historie pyšelské školy

Druhá škola pyšelská. (Alb. Melichar.)

Pyšely a jejich škola mají společné mimo jiné to, že nevíme, kam až vlastně sahá jejich historie. Pyšely jsou písemně doloženy až k roku 1295, škola k roku 1680, obě však existovaly už dávno předtím. V privilegii Leopolda I. z r. 1703 se píše, že byly kdysi městem. Kdy to bylo, lze odhadnout. Sotva ve středověku, kdy byly rozděleny mezi několik majitelů. S největší pravděpodobností v období, kdy patřily Karlu Mračskému z Dubé. Tento šlechtic, který držel Pyšely v letech 1577 až 1623, byl natolik významný, že by pro něj neměl být problém vymoci jejich povýšení minimálně na městečko. V té době bylo u nás školství natolik rozšířené, že městečko bez školy si lze jen těžko představit. Písemné doklady o tom však nemáme a následující třicetiletá válka přinesla pokles Pyšel na pouhou ves.

Vraťme se k roku 1680. Tehdy je jako zdejší učitel uváděn Adam Khaml Nyzmburský. Po něm následovali Josef Pokorný (1685), Štěpán František Krška Českotřebovský (1690), Václav Ignác Šop (do r. 1699) a Jan Studený (asi do r. 1713). Jejich vedlejší povinností bylo muzicírování v kostele a zvonění. Vedle nich působili ještě vychovatelé a učitelé na zámku. Ti se věnovali výchově a vzdělávání dětí majitelů panství případně jeho vyšších hodnostářů.

Učitelé měli sice zajištěn plat od vrchnosti, ten však nebyl velký a velká nebyla ani jejich společenská prestiž. Učitel byl podřízen faráři, který od něho musel přijmout vyznání víry katolické, jinak nesměl učit. Učební osnovy byly prosté – čtení, psaní, trochu počtů, náboženství a zpěv, případně hra na housle. Z vyučovacích pomůcek byla nejvíce používána metla.

V 18. stol. jsou jako zdejší učitelé doloženi Vojtěch Studený (do r. 1720), Jan Horník (do r. 1733), František Živný (do r. 1751) a František Bernardin. Ten zde působil rovnou čtyřicet let (1751 až 1791). Zažil tedy reformy Marie Terezie i Josefa II., hlavně zavedení povinné školní docházky. Tolik teorie. V praxi to zna-

menalo postavit školy tam, kde ještě nebyly, vychovat nové učitele a vytisknout učebnice. Navíc mnozí rodiče pouštěli děti do školy jen neradi, protože jim tím ubývali pomocníci v domácnosti a v hospodářství. Takže ze 103 dětí, které měly navštěvovat zdejší školu, jich pravidelně docházelo jen 46.

Ještě déle než František Bernardin vedl zdejší školu Jan Barták. Na odpočinek odešel až v r. 1839, tedy po 48 letech. Za něho v r. 1820 vyrostla nová školní budova na náměstí, dnešní sídlo Městského úřadu. Do zdejší školy chodily děti nejen z Pyšel, ale také ze 17 přískolených obcí. Celkem už jich bylo ke dvěma stům, takže pan učitel už nutně potřeboval pomocníka. Ze zdejších podučitelů vynikl Václav Vávra, který se stal Bartákovým nástupcem a jako řídící učitel zde působil do r. 1873. Po něm zde působil do r. 1879 jeho syn Emanuel.

A děti utěšeně přibývalo. K 1. lednu 1884 dosáhl jejich počet maxima – 603 žáci. Naštěstí v témž roce byla otevřena nová škola na Křiváčku, takže zde ubyly děti z Babic, Barochova, Gabrhel, Malešína a Vavřetic. I tak jich do zdejší školy docházelo přes 450. V témž roce 1884 získala pyšelská škola druhou budovu. Od místního velkostatku byl koupen dlouhý přízemní objekt proti faře, který je dnes začleněn do nové školní budovy. V té době zde byl řídícím učitelem František Dražil, který tu působil od r. 1880 do r. 1904, kdy podlehl epidemii tyfu. Za jeho nástupce, Richarda Doležala, byla dokončena stavba Útulku sv. Josefa, takže do zdejší školy přibyli početní „útuláci“.

V 19. stol. existovala v Pyšelích ještě jedna škola – pro děti místních Židů. Byla umístěna na Košíku v budově tehdejší synagogy. Zanikla patrně ještě před vznikem republiky. Objekt byl potom využit pro Ústav pro výcvik policejních psů.

Nelehký život za první světové války zasáhl všechny včetně školy. Občas se nevyučovalo kvůli nedostatku paliva, horší byly epidemie – na počátku války spalničky, na konci tzv. španělská chřipka. Mezi lidmi, kteří byli oslabeni hladověním v době války, si i zde vyžádala řadu obětí.

Pyšelská škola byla tehdy pětiletá. V r. 1923 odešel na odpočinek řídící učitel Richard Doležal. Správu školy po něm převzal František Drastil. V té době byly do škol zavedeny nové předměty (např. občanská nauka), změnil se i denní režim. Začalo se vyučovat od 8 hod. (dosud od 8.30 hod.), prázdniny se oproti původnímu termínu (od 15.7. do 15.9.) posunuly o 14 dní dříve.

Významným rokem v dějinách pyšelské školy byl rok 1931, kdy se začalo se stavbou nové školní budovy. Stavba proběhla velmi rychle. S úpravou terénu se začalo v dubnu, už 25. října byla nová škola slavnostně otevřena. Pyšely se tak konečně dočkaly moderní, dobře vybavené školy, která svému účelu slouží dodnes.

PhDr. Jiří Chvojka

Klidný advent ve škole

Přiblížil se adventní čas. Doba, kdy bychom se měli alespoň na chvíli zastavit, vyzdobit si své domovy, rozmyslet, čím potěšíme své nejbližší, provonět domovy vánočním cukrovím. Na adventních věncích již září první svíčka.

Čas – Vánoce – zastavení se třeba na krásné výstavě. Právě taková je u nás v Pyšelicích. Chtěla bych touto cestou poděkovat nejen zaměstnancům obce Pyšely, kteří odvedli obrovský kus práce, ale i dětem a především svým kolegům, kteří se na této vánoční výstavě podíleli a přiložili ruku k dílu i v době, kdy třídy padají do karantény, ředitel školy se svým zástupcem trasují za hygieniky, přepisují sáhodlouhé tabulky, které bychom mohli vygenerovat ze školní matriky, odesílají do systému KHS i do sběru dat. Každý den stejně. Naše tabulky údajně nevyhovují, a tak se opět vše každým dnem přepisuje do podoby tabulek jiných. Velkou pomocnicí je i paní hospodářka, která nám pomáhá.

Třídy padají do karantény, chybí většina pedagogů, vychovatelky, asistenti, děvčata na úklid, pan recepční.

Škola se však nezastavila a snažíme se všichni společně fungovat. Výuka je někde distanční, jinde prezenční a mnohdy hybridní. Náročné nejen na výuku, ale zejména na přípravu, která nám denně zabere i 2 hodiny příprav na 1 hodinu vyučovací na druhý den. Když padne tma, svítí se nejen v našich domovech, ale i v oknech školy. Zástupů za nemocné kolegy přibývá, a tak je potřeba dopsat suplování i dozory, odvolat plánované akce, pročíst zprávy z datových stránek, vypsat základní údaje z metodických pokynů, které pravidelně dostáváme ve večerních hodinách a dále zasíláme třídním učitelům a na web školy. Platí samozřejmě již od rána. K tomu všemu je potřeba připravit formuláře pro žádost o OČR, potvrzení, kdo je pozitivní, kdo negativní...

Poslední týdny jsou stejné, pořád dokola mapujeme, trasujeme, učíme, opravujeme, zajišťujeme.

Takový byl i tento týden. Pondělní ráno jsme odstartovali pěkně zostrá. Pravidelné testování žáků neočkovaných, žáků, kteří nejsou v ochranné lhůtě 180 dní po prodělané nemoci nebo mají aktuální PCR test. Někteří

rodiče se dotazují, proč chce škola tyto informace? Výše je naše odpověď. Musíme testovat jen některé. Zde bych chtěla poděkovat i zřizovateli, který nám poskytl finanční prostředky na testy pro zaměstnance školy. Ty nám stát přikázal, ale nezajistil a přitom je důležité udržet chod školy a zároveň mapovat i zaměstnance. V karanténě se ocitlo najednou i 16 zaměstnanců.

Kolegové, jejichž nemoc jim dovolí vyučovat distančně, často vysílají ze svých domovů. Vyčerpání, unavení. Moc bych si přála, aby jim co nejdříve sloužilo pevné zdraví a mohli jsme se společně vídat ve škole.

Každý večer tak přemýšlím, kdo mi ve škole zůstal? Nezapomněli jsme na někoho, něco? Naše pracovní doba je 15hodinová. Dnes si ale můžeme říci: „Tak zase zítra.“

Pojďme se ale vrátit k adventnímu času. Přeji všem nejen za vedení školy, ale i za všechny její zaměstnance a děti pevné zdraví, hodně sil a trpělivosti nejen v boji s nemocí, ale i ve vztazích mezi sebou navzájem. Užijme si krásné a pohodové Vánoce.

Mgr. Milena Prášková

Jak si žijeme v druhých třídách

Drakiáda

Je říjen, čas pouštění draků. Počasí nám moc nepřeje, ale děti jsou vybavené krásně barevnými draky. Jdeme na Loretu. Někteří draci se vznášejí ve vzduchu hned, jiní než vzlétnou, potrápí se ve vysoké trávě. Děti jsou ale nadšené, dovádějí a jejich rozzářené oči říkají: „To nemá chybu.“

Beseda nad knihou

V říjnu jsme ve druhých třídách přivítali spisovatelku Sabrinu D. Harrisovou, která nám představila svou knihu „Princezna bez vlásků“. Výtěžek z prodeje knih putuje na výrobu paruk z pravých vlásků pro děti, které trpí Alopecíí nebo ztrátou vlasů po onkologické léčbě.

Tímto bychom chtěli poděkovat panu T. Taliánovi, který zakoupil knihy pro všechny děti z druhých tříd, a tím

přispěl nemalou částkou na výrobu těchto paruk pro těžce nemocné děti. DĚKUJEME!

ŠKOLA A ŠKOLKA

Václavky rostou

Jak se říká: Kreativitě se meze nekladou a změna je život, tak i my učitelé jsme se tento rok domluvili na malé změně. Každý rok, v rámci možností, organizujeme podzimní akci Běh václavek. Tento rok jsme udělali malou změnu. Učitelé prvního stupně se domluvili, že místo běhu bychom zorganizovali akci jménem Pochod václavek. Děti si, jako každý rok, vyrobily nádherné václavky v podobě klobouků, máváték, které se jim opravdu povedly. Po první hodině jsme se všichni seřadili před školou a v plné parádě se vybrali na módní václavkovou prohlídku městem. Byl to zážitek nejenom pro prvňáčky, ale také pro druhé třídy, které se díky minuloročním opatřením nemohli této akci účastnit. Jsme

rádi, že nám tato akce vyšla a že i obyvatelé Pyšely mohli vidět, že když se spojí fantazie všech dětí a učitelů, vznikne hezký projekt, který se stane, doufám, každoročním rituálem.

Etické dílny: Jak se chránit v nebezpečných situacích

Pomocí maňáskové postavy Arnošta a scének se děti učily, jak se zachovat v různých nebezpečných situacích.

Monika Bakešová
Eva Rezková

Jak vykouzlit dětský úsměv... Stačí pár vlásků

Jsou věci na světě, které nás všechny sblíží. Jsou to věci špatné, jsou to věci dobré. Naštěstí ty dobré věci stále i v dnešní době převládají a jednou takovou dobrou věcí je ochota pomáhat. Někdy stačí opravdu jen málo, pár vlásků... Základní škola T. G. Masaryka Pyšely přivítala spisovatelku, paní Sabrinu D. Harris, která mimo jiné své knihy, napsala také knížku Princezna bez vlásků, a poutavým vyprávěním ji představila dětem. Jak už sám název napovídá, tato pohádková kniha není ledajaká, tato kniha pomáhá všem dětem, které v rámci své nemoci (např. leukemie, alopecie atp.) přišly o své vlásky. S faktem přijít o vlasy se těžce smíruje dospělý člověk, natož dítě. Ale existuje řešení, které ZŠ Pyšely ráda podpořila.

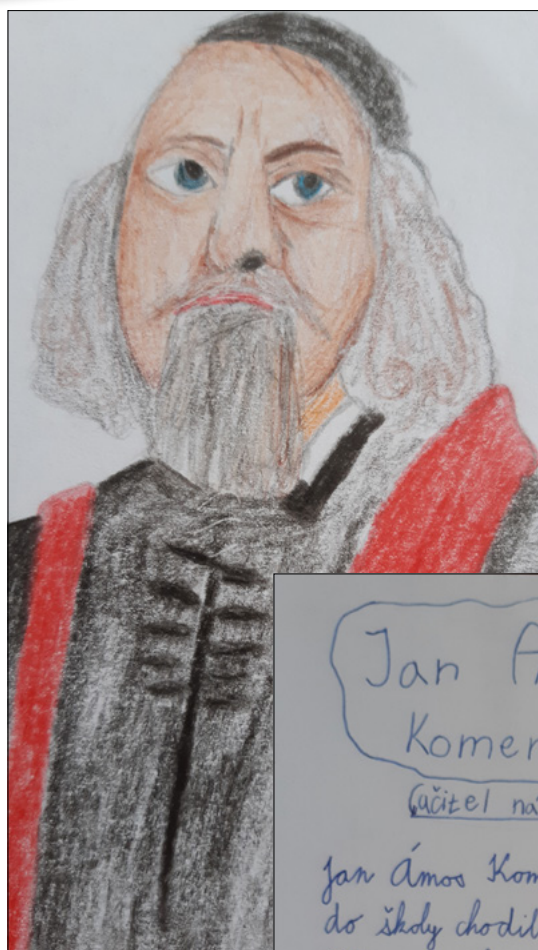
ŠKOLA A ŠKOLKA

Existují paruky z pravých vlasů. Ano, jsou velmi drahé, ano, protože na takovou paruku je potřeba velké množství pravých vlasů. Pokud nemáme tu možnost darovat vlastní vlasy, můžeme si třeba zakoupit knihu Princezna bez vlásků, jejíž poloviční výtěžek jde právě na výrobu paruk pro nemocné děti. Je možné i zakoupit knihu a věnovat ji v rámci tohoto projektu společně s nadačním fondem Nové Háro nemocným dětem. Potom pomáháte vlastně dvakrát. ZŠ Pyšely takto pomohla. Stačí jen málo a navíc dostanete krásný certifikát, jako poděkování. Kéž bychom měli všichni takový certifikát doma, nemyslíte!?

Odkazy: <https://noveharo.cz/>, <https://www.dumpribehu.cz/>

Bc. Kristina Valterová,
třídní učitelka 4.B, ZŠ Pyšely

Ve školních lavicích v době „učitele národů“

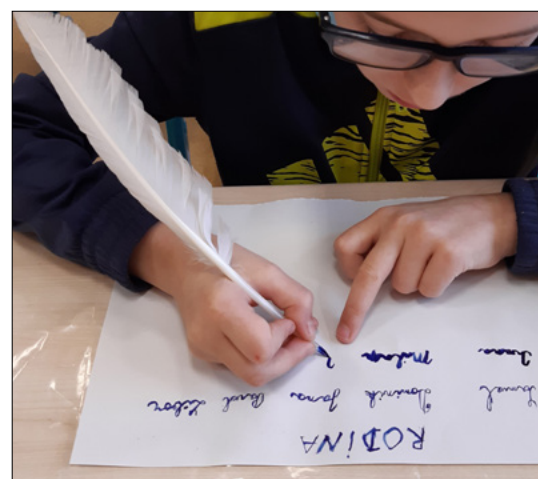
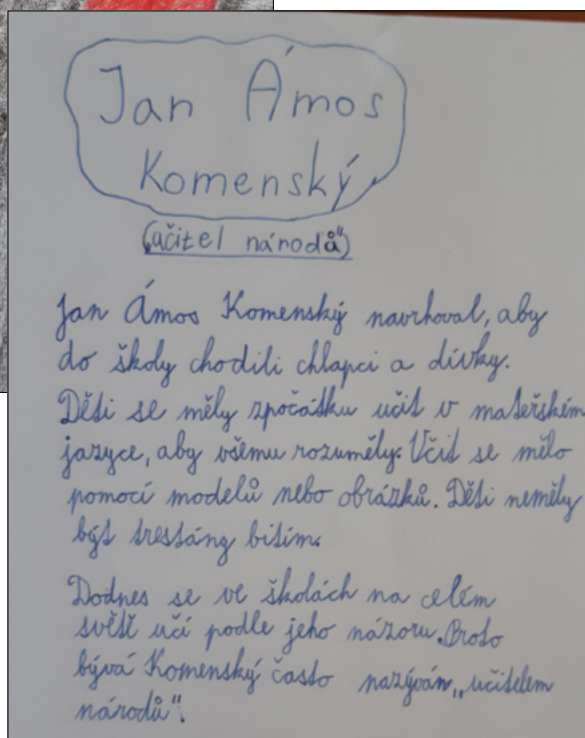
V hodinách vlastivědy pracujeme často formou skupinové výuky, která rozvíjí u žáků schopnost spolupráce. Tuto činnost jsme pro získání poznatků podpořili samostatným projektem. Tento projekt byl věnován J.A. Komenskému a školní docházce v 17. století a počátku století nadcházejícího. V praxi jsme vyzkoušeli také psaní husím brkem. Dílo se dařilo a nás to moc bavilo.

Portrét J.A. Komenského nás provází učebnami již od prvního ročníku, ale ten osobitý v podání Terezky a doplněný textem Sofinky, nám „učitele národů“ přibližuje ještě více.

Věřím, že moudrost jeho ducha se nám již z našich myslí nikdy nevytratí.

„Život je cesta, jež vede postupně z minulosti přes přítomnost a stále přichází k novým a neznámým místům, věcem a osobám.“ (J.A. Komenský, Jedno potřebné)

Žáci V. třídy a třídní učitelka
J. Bartošová

Pražský hrad – výuka jinak

Pro naši „výuku jinak“ jsme vybrali trochu magické datum 11. 11. 2021. V tento den naši žáci navštívili za doprovodu svých učitelů Pražský hrad.

Během komentované prohlídky si žáci pátého ročníku, šestých a sedmých ročníků zopakovali učivo z hodin vlastivědy a dějepisu na místě, kde pobýval kníže Bořivoj, svatý Václav, Jan Lucemburský, Karel IV. a také Rudolf II., Marie Terezie a mnoho dalších osobností.

Ve společnosti příjemných průvodkyň si ve skupinkách prošli čtyři nádvoří, vstoupili do interiérů katedrál sv. Víta a původního královského paláce. Při posezení a dalším výkladu v Basilice sv. Jiří nasáli atmosféru dob dávných. Závěrem si všichni samostatně prohlédli domečky ve Zlaté uličce.

Naši žáci byli tímto programem nadšeni a odnesli si mnoho příjemných zážitků a také pochvalu od

paní průvodkyně za vzorné chování a znalosti, které prokázali při jejím výkladu.

Věříme, že se nám i v budoucnu podaří podobné akce uskutečnit a obohatit školní výuku (jak napsal J.A. Komenský ve Velké didaktice),

o poznání dějepisné, nejkrásnější části vzdělání a takřka oko celého života. Komenský si také přál, aby naši žáci nebyli neznalí všech těch pamětihodných činů a výroků minulosti, které vešly ve známost...

Mgr. Jitka Bartošová

Výlet do Terezína

V říjnu 2021 jsme se s 8. a 9. třídou vypravili na poznávací výlet do Terezína, kde jsme prošli a prohlédli si věznici gestapa v Malé pevnosti, židovské ghetto v Hlavní pevnosti a krematorium ghetta.

V kině Malé pevnosti jsme shlédli zlomek dochovaného dobového propagandistického filmu natočeného pro západní svět nazvaný Führer daroval Židům město, který lživě ukazoval šťastný, pestrý a spokojený život samosprávného židovského města. Z filmu se zachovalo asi jen 20 minut.

V místním obchůdku jsme si pak mohli zakoupit drobné upomínkové předměty.

VeTa

Kariéra a budoucnost dětí – nejsou to jen slova

Kariéra žáků vycházejících z 9. tříd, to je téma, které je pro ZŠ Pyšely velmi důležité. Děti sice opouští ZŠ, ale to neznamená, že budoucnost už je pouze na nich, na rodičích a zákonných zástupcích.

A právě proto má ZŠ Pyšely možnost kariérového poradenství, které vede paní učitelka Eliška Pilátová. Paní Mgr. Pilátová působí na ZŠ Pyšely od začátku tohoto školního roku a ve své profesi byla oceněna např. Národní cenou kariérového poradenství za rok 2019 (Centrum Euroguidance).

Centrum kariérového poradenství na naší škole nabízí mnoho možností, jak se na své budoucí povolání už v 8. třídě začít připravovat. Jak se pro správné povolání rozhodnout a kterým směrem se vydat!?

Ano, je to tak, už v osmé třídě probíhá skupinové kariérové poradenství a v 9. třídě následně probíhá poradenství individuální. Pro tyto účely byla paní učitelkou Pilátovou založena při ZŠ Pyšely i virtuální Učebna kariérového poradenství.

Napadá-li vás otázka výběru vhodných testů v návaznosti na povolání,

případně výběr vhodné střední školy, i v tomto případě je kariérová poradna k dispozici. Jsou testy a testy..., vždy je nejdůležitější komunikace mezi dítětem, rodičem, zákonným zástupcem a učitelem. To vše má ZŠ Pyšely na paměti. Proto i rodiče a zákonní zástupci jsou ve škole vítáni v rámci spolupráce kariérní cesty. Můžete pohovořit s dětmi o tom, jaká byla vaše pracovní životem.

Na webových stránkách ZŠ Pyšely najdete v sekci škola – kariérové poradenství všechny základní informace.

Pojďme společně podpořit děti v jejich volbě dalšího vzdělávání. Vždyť právě ony jsou naši budoucností, budoucností celé naší planety!

Bc. Kristina Valterová

Andělé a čerti ve škole

Ležím nemocná doma, i to se pančelkám občas stává, a myslím na tu svou třídu. Letos asi Mikuláš, andělé a čerti nepřijdou. Zdá se mi, že budou muset být v karanténě. Škoda, tohle pololetí je chudé na radovánky, přemítám. Píp! Copak mi do toho mobilu přišlo? Hodná kolegyně ze školy mi píše a posílá fotku: podívej, přišli! Ale Mikuláš je opravdu nemocný. Dětem to nevadí, užívají si chvíle brblání a rachocení řetězů, andělky obcházejí třídou a jsou tak krásné, klidné a hodné, rozdávají pamlsky a uklidňují čerty. Po odchodu honem do darovaného sáčku, mňam, to je dobrota! Ale co to? Jejda, tady kus černého uhlí, hm, tak to se budu muset polepšit. To budeš muset...

PaedDr. Ilona Vaculíková

